

Fritidshusförsäkring

Innehåll

A	Var och för vem försäkringen gäller	5
B	Aktsamhetskrav	5
C	Självrisker	6
D	Försäkrad egendom och högsta ersättningsbelopp	7
E	Värdering- och ersättningsregler	8
F	Egendomsskador	13
G	Ansvarsförsäkring	18
H	Rättsskyddsförsäkring	19
K	Tilläggsförsäkringar	22
L	Skadedjur med mera	26
M	Allmänna bestämmelser	27

Information om din försäkring

ÖVERSIKT

I detta kapitel följer en kortfattad information om några viktiga punkter i din försäkring. Syftet är att informera dig om viktiga begrepp och saker att tänka på vad gäller din försäkring samt var du hittar denna information i försäkringsvillkoren.

Viktigt

Försäkringsvillkoren är omfattande och ska reglera en mångfald av händelser. Vi vill därför särskilt betona att det är den fullständiga texten i försäkringsvillkoren som bestämmer innehållet i ditt skydd.

Försäkringsbrev och försäkringsvillkor

Avtalet mellan oss utgörs av försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren. Allt du vill ha försäkrat ska finnas med i försäkringsbrevet. Kontakta oss genast om något fattas eller är fel, så ändrar vi det.

Kontakta oss

Glöm inte att meddela oss:

- ändrad adress.
- ändrade familjeförhållanden.
- om du har byggt om ditt fritidshus.
- ändrat värde på din egendom.
- ändrat behov av tilläggsförsäkring.

FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING

För vilka försäkringen gäller

Försäkringen gäller för dig och dina hushållsmedlemmar.

Referens: A. Var och för vilka försäkringen gäller.

Vilken egendom omfattas

Försäkringen gäller för de byggnader och den tomtmark som anges i försäkringsbrevet.

Referens: D.1. Byggnad och D.2.1. Definition.

Om det anges i försäkringsbrevet gäller försäkringen för lösöre som tillhör dig eller någon i ditt hushåll.

Även lösöre som du lånat eller hyrt omfattas av försäkringen.

Lösöret ska vara avsett för privat bruk.

Referens: D.3.1. Definitioner.

Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller på fritidsfastigheten.

Referens: A.1. Var försäkringen gäller.

ERSÄTTNINGSBARA SKADEHÄNDELSE OCH AKTSAMHETSKRAV

Skadehändelser som försäkringen omfattar

De skadehändelser som försäkringen omfattar hittar du i följande villkor:

- F. Egendomsskador.
- G. Ansvarsförsäkring.
- H. Rättsskyddsförsäkring.

Notera: Har du tecknat någon av tilläggsförsäkringarna ska du också läsa *K. Tilläggsförsäkringar* och *L. Skadeinsekter*.

Vid beskrivningen av ersättningsbara skadehändelser finns också undantag, begränsningar och aktsamhetskrav. För att du ska få veta exakt hur försäkringen gäller i varje enskilt fall måste du läsa i villkoren.

Aktsamhetskrav

Aktsamhetskrav är regler som beskriver hur du ska handha din egendom. Om du inte följer reglerna riskerar du att inte få full ersättning för din skada eller förlust. Generella aktsamhetskrav finns i avsnittet *B. Aktsamhetskrav* och för vissa skadehändelser finns dessutom särskilda aktsamhetskrav som anges under respektive skadehändelse.

Självrisk

Försäkringen gäller med en grundsjälvrisk vid varje skadetillfälle. Hur stor den är framgår av försäkringsbrevet. För vissa typer av skador gäller dock en särskild självrisk som är högre.

Referens: C. Självrisker.

Försäkringsformer

- Fullvärdesförsäkring
- Förstariskförsäkring
- Helvärdesförsäkring

Referens: E.1.4. Försäkringsformer

Om skada inträffar

Om du råkar ut för en skada vill vi självklart ge dig ett bra bemötande och en fullgod service. Trots det upplever de flesta att en skada innebär en del obehag och besvär. Vissa föremåls värde just för dig kan ju heller aldrig ersättas med pengar.

Begränsa skadans omfattning

Om du drabbas av en skada ska du i första hand försöka att begränsa skadans omfattning, till exempel genom att larma brandkåren vid brand, stänga huvudkranen vid läckage, försöka låna plats i grannens frys när din egen går sönder etc.

Anmäl skadan snarast

Så snart som möjligt ska du anmäla skadan till oss. Du kan anmäla skadan via Internet, www.lfblekinge.se.

Stöld ska polisanmälas. Du måste hjälpa oss i vår skadereglering genom att ge oss möjlighet att besiktiga skadan och lämna oss de kvitton, läkarintyg etc. som vi kan behöva. Släng inte skadade föremål förrän vi har lämnat vårt godkännande till det.

Du kan läsa mer om räddningsåtgärder och reglering av skada i avsnitten *M.3. Räddningsåtgärder* och *M.4. Vid skada*.

Lathund för högsta ersättningsbelopp och längsta ersättningstid

Här följer en redogörelse för viktiga högsta ersättningsbelopp respektive längsta tid under vilken försäkringsersättning utbetalas. Hänvisning till försäkringsvillkoren finns också.

HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP OCH LÄNGSTA TID FÖR UTBETALNING

OM SKADAN GÄLLER	Maxbelopp, kr/längsta tid	Avsnitt i villkoren
Grundförsäkring, fast egendom		
Vattenbrunn	40 000	D.1
Tomtmark	70 000	D.2
Grundförsäkring, lösöre		
Av- eller omonterade delar till fordon/farkost	2 000	D.3
Grundförsäkring, övrigt		
Merutgifter och hyresbortfall	1 år	F.2.13
Ansvar	5 000 000	G
Rättsskydd	150 000	H
Tilläggsförsäkringar		
Småbåtsförsäkring	40 000	K.5
Bostadsrättsförsäkring	Fullvärde	K.9

A Var och för vilka försäkringen gäller

A.1. VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller på fritidsfastigheten.

A.2. FÖR VILKA FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller för dig som försäkringstagare och för dina hushållsmedlemmar. Såväl rättigheter som skyldigheter i försäkringen gäller för var och en av de försäkrade. När vi i försäkringsvillkoret skriver *du* menar vi samtliga som försäkringen gäller för.

B Aktsamhetskrav

För att du ska få full ersättning om en skada inträffar krävs att du följt de aktsamhetskrav som finns. För alla egendomsskador i denna försäkring gäller generella aktsamhetskrav, se nedan. För vissa skadehändelser finns dessutom särskilda aktsamhetskrav, dessa anges då under respektive skadehändelse.

B.1. GENERELLA AKTSAMHETSKRAV

Du ska:

- följa de föreskrifter som finns i lag eller som meddelats av offentlig myndighet,
- vid installation endast använda sådan produkt som är godkänd av offentlig myndighet ur miljö- och/eller säkerhetssynpunkt.
- följa tillverkarens, leverantörens och installatörens anvisningar för installation, skötsel och underhåll,

- följa de krav som ställs i Boverkets byggregler eller meddelas av den lokala byggnadsnämnden när du reparerar, bygger om eller bygger till. Dessa krav ska följas oavsett om bygganmälan/byggnadslov krävs eller inte för vidtagna åtgärder,
- förvara och handha egendom så att skada eller förlust så långt som möjligt förhindras.

B.2. NEDSÄTTNING

Om du inte följer de generella aktsamhetskraven kan ersättningen sättas ned. Hänsyn tas till oaktsamhetens art och betydelse för skadan. Bestämmelser för hur ersättningen kan sättas ned finns i avsnittet *M.8. Nedsättning av försäkringsersättning*.

C Självrisker

Här följer en redogörelse av de olika självrisker som kan förekomma i din försäkring.

Den självrisk som gäller för dina tilläggsförsäkringar anges under respektive avsnitt, se avsnitt *K. Tilläggsförsäkringar*.

C.1. DEFINITION

Självrisken är den del av skadekostnaden som du själv får stå för vid varje skadetillfälle.

C.2. GRUNDSJÄLVRISK

Försäkringen gäller med lägst en grundsjälvrisk vid varje skadetillfälle. Hur stor grundsjälvrisk är framgår av försäkringsbrevet.

Om du drabbas av flera skador vid samma tillfälle, och ersättning ska betalas genom flera avsnitt i försäkringen eller genom flera av dina privatförsäkringar hos oss, drar vi bara en självrisk – den högsta – från det sammanlagda skadebeloppet.

C.3. FÖRHÖJD SJÄLVRISK

Har vi avtalat om högre självrisk än grundsjälvrisk framgår det av försäkringsbrevet.

Begränsning: Förhöjd självrisk gäller inte för avsnitt G. Ansvarsförsäkring.

C.4. SÄRSKILD SJÄLVRISK

För vissa typer av skador gäller en särskild självrisk, oftast högre än grundsjälvrisk. Följande avsnitt gäller med särskild självrisk:

- F.1.11. Stöld av eller skadegörelse på cykel
- F.2.2. Läckage
- F.2.3. Översvämning
- F.2.4. Dammbrott
- F.2.7. Skada på installationer och hushållsmaskiner (Särskild självrisk vid frysning)
- F.2.12. Hus under uppförande, om- eller tillbyggnad
- H.5. Rättsskydd

D Försäkrad egendom och högsta ersättningsbelopp

Försäkringen gäller för byggnad och tomtmark. Om det anges i försäkringsbrevet gäller försäkringen även för lösöre.

I detta kapitel följer definitioner, undantag och högsta ersättningsbelopp för denna egendom.

D.1. BYGGNAD

D.1.1. Definition

Med byggnad avser vi de hus som anges i försäkringsbrevet och det som enligt lag är tillbehör till dessa.

Dessutom ersätter vi som byggnad:

- ledning, kulvert och annan installation som du äger och som är avsedd för de hus som anges i försäkringsbrevet, fram till förbindelsepunkt till kommunal eller samägd anläggning,
- nergrävd eller fast ansluten simbassäng. Med simbassäng avser vi även fast anslutet spabad utomhus,
- radio-, tv- eller parabolantenn och markis som är fast monterad utomhus,
- bränsle på tomten för uppvärmning av de hus som anges i försäkringsbrevet.

D.1.2. Högsta ersättningsbelopp

HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP FÖR BYGGNAD	
Typ av byggnad	Högsta ersättning, kr
Byggnad som är fullvärdeförsäkrad	Enligt avsnitt E.2
Byggnad som är förstariskförsäkrad	Försäkringsbeloppet
Vattenbrunn (inte vattnet)	40 000

D.2. TOMTMARK

D.2.1. Definition

Med tomtmark avser vi det avstyckade markområde med växtlighet, staket, mur, flaggstång och brygga som finns i anslutning till försäkrad byggnad.

Notera: Beträffande lantbruksfastighet avser vi det område i anslutning till bostadshus som enligt fastighetstaxeringen är avsatt som tomtmark.

D.2.2. Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp för tomtmark är 70 000 kronor.

Vid skada enligt avsnitten *F.2.4. Dammbrott* och *F.2.5.*

Markrörelser kan vi istället betala två gånger den skadade tomtmarkens taxeringsvärde om detta är förmånligare för dig.

Vid oljeskada på tomtmark enligt avsnittet *F.3. Miljöskada* är högsta ersättningsbelopp 570 000 kronor.

D.3. LÖSÖRE

Försäkringen gäller för lösöre endast om detta anges i försäkringsbrevet.

D.3.1. Definitioner

Lösöre

Med lösöre avser vi:

- lösöre som endast är avsett för privat bruk och som du äger, hyr eller lånar,
- motordriven rullstol samt åkgräsklippare,
- av- eller omonterade delar till de undantagna fordonen/farkosterna nedan om delarna inte kan försäkras genom annan försäkring,

Med lösöre avser vi inte:

- pengar och värdehandlingar,
- mynt-, sedel- och frimärkssamling,
- brygga och uthus på annans mark.

D.3.2. Undantag

Försäkringen gäller inte:

- andra djur än hundar, katter, burfåglar och akvariefiskar,
- motordrivna fordon, husvagn eller annat släpfordon, vatten- eller luftfarkost samt delar eller utrustning till sådant fordon eller farkost,
- egendom som du enligt svensk lag inte har rätt att inneha eller använda.

D.3.3. Högsta ersättningsbelopp

HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP FÖR LÖSÖRE	
Typ av lösöre	Högsta ersättning, kr
Lösöre på den fastighet som anges i försäkringsbrevet	Försäkringsbeloppet
Av- eller omonterade delar till fordon/farkost som inte kan försäkras på annat sätt	2 000

E Värderings- och ersättningsregler

Här följer en redogörelse för hur egendom värderas och ersätts. En del regler är gemensamma medan andra är olika beroende på egendomstyp, det vill säga byggnad, tomtmark eller lösöre.

Begreppen försäkrad egendom och högsta ersättningsbelopp definieras i avsnittet *D. Försäkrad egendom och högsta ersättningsbelopp*.

E.1. GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

E.1.1. Beställare

För att skydda dina rättigheter enligt konsumenttjänstlagen är du alltid beställare av en reparation.

E.1.2. Kontantersättning eller reparation

Vi har rätt att avgöra:

- om en skada ska ersättas kontant eller om den skadade egendomen ska återställas enligt våra anvisningar,
- var inköp eller reparation ska göras.

E.1.3. Om ersatt egendom kommer tillrätta

Vi övertar äganderätten till förlorad egendom som vi har ersatt. Om egendom som vi har ersatt kommer till rätta ska du genast lämna den till oss. Vill du behålla egendomen får du göra det om du lämnar tillbaka den ersättning du fått.

E.1.4. Försäkringsformer

Egendom kan vara försäkrad i olika former.

DE OLIKA FÖRSÄKRINGSFORMERNA	
Försäkringsform	Beskrivning
Fullvärde	Fullvärdesförsäkring innebär att det inte finns något försäkringsbelopp som utgör gräns för skadeersättningens storlek. Vi betalar vad skadan värderas till enligt värderingsreglerna med avdrag för självrisk och eventuella avdrag för åsidosättande av aktsamhetskraven. Två förutsättningar finns: <ul style="list-style-type: none">• Att du lämnar riktiga och fullständiga uppgifter till oss när du tecknar försäkringen.• Att du anmäler ändrade eller felaktiga uppgifter till oss. Bestämmelser om hur ersättningen kan sättas ned om du lämnat oss felaktiga uppgifter när du tecknade försäkringen eller låtit bli att ändra felaktiga uppgifter finns i avsnittet M.8. Nedsättning av försäkringersättning.
Förstarisk	Samma regler som vid fullvärdesförsäkring gäller, förutom att försäkringsbeloppet är det högsta belopp som kan betalas.
Helvärde	Helvärdesförsäkring innebär att ersättningen för skador begränsas till högst det belopp som anges i försäkringsbrevet. Endast lösöre kan helvärdesförsäkras. Om du har helvärdesförsäkring är det mycket viktigt att försäkringsbeloppet för lösöret är tillräckligt. Har du uppgett ett för lågt belopp är du underförsäkrad och riskerar att få minskad ersättning vid skada.

E.1.5. Underförsäkring

Definition

Underförsäkring innebär att försäkringsbeloppet understiger lösörets sammanlagda värde. Om ditt lösöre är underförsäkrat i betydande mån minskas ersättningen i förhållande till hur mycket mindre ditt försäkringsbelopp är jämfört med hela ditt lösörets värde.

Exempel: Du har försäkrat ditt lösöre för 200 000 kronor, men det verkliga värdet är 400 000 kronor. Vid ett inbrott stjäls saker för 100 000 kronor. Vi betalar då endast 50 000 kronor, eftersom lösöret bara var försäkrat till halva värdet.

E.1.6. Värdestegringsgaranti

Vid penningvärdesförändring ändras vårt åtagande automatiskt. Försäkringsbeloppet för byggnad följer faktorprisindex för gruppbyggda småhus, för lösöre konsumentprisindex. Justering av premien sker vid nästa förfallodag.

E.2. VÄRDERING AV SKADA PÅ BYGGNAD

E.2.1. Definitioner

Återställande

Med återställande av byggnad menar vi antingen reparation av den skadade byggnaden eller uppförande på samma grund av likadan eller närmast motsvarande byggnad för samma ändamål.

Med återställande av byggnadsdel menar vi:

- reparation när så kan ske till en kostnad som är mindre än kostnaden för utbyte, eller i annat fall
- utbyte av byggnadsdelen.

Vid återställande av delskada ersätts de skadade rummens byggnadsdelar och ytskikt. Angränsande oskadade rum med samma ytskikt som i de skadade ersätts inte.

I kostnaden för återställandet ingår även kostnad för lokalisering och friläggning av skadad egendom när skadan omfattas av försäkringen. Detsamma gäller återläggning efter reparation.

Fastighet

Med fastighet menar vi både tomt och byggnad.

Byggnadsdel

Med byggnadsdel menar vi var och en av de installationer, ytbeklädnader, tillbehör etc. som är uppräknade i avsnittet E.2.3. *Värderingsregler, Tabell för åldersavdrag.* Vid skada på målning, tapeter samt annan väggbeklädnad eller golvmattor räknas målningen etc. i varje rum som en byggnadsdel.

Marknadsvärde

Marknadsvärdet är det pris som mest sannolikt kan erhållas vid försäljning på den allmänna marknaden.

E.2.2. Ersättningsalternativ

En skadad byggnad kan ersättas enligt följande alternativ:

- Byggnaden återställs
- Annan byggnad uppförs
- Byggnaden återställs inte

Tidsfristen "inom två år" enligt Byggnaden återställs, Annan byggnad uppförs och Byggnaden återställs inte börjar från den tidpunkt du fick kännedom om skadan.

Byggnaden återställs

Vid återställande som slutförs inom två år värderas skadan till vad det kostar att utan dröjsmål återställa den skadade byggnaden med rationella metoder och material. Härifrån görs alltid avdrag för berörda byggnadsdelars ålder, se nedan under Tabell för åldersavdrag. Dessutom kan avdrag göras för:

- uppenbart eftersatt underhåll,
- onormalt slitage.

Detta gäller även del av byggnad som inte anges i Tabell för åldersavdrag.

Begränsning

Kostnader för att återställa konstnärlig utsmyckning ersätts inte.

Annan byggnad uppförs

Om du inom två år uppför annan byggnad för samma ändamål på fastigheten värderas skadan enligt Byggnaden återställs, se ovan, men med åldersavdrag enligt tabellen utan friår och utan begränsning av avdragets storlek. Skadan värderas:

- högst till kostnad för ersättningsbyggnad av samma eller motsvarande standard som den skadade byggnaden och
- lägst till det belopp som svarar mot skillnaden mellan fastighetens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

Om fastighetens marknadsvärde ökar till följd av att byggnaden flyttas görs avdrag för överskjutande marknadsvärdesökning.

Byggnaden återställs inte

Om du inte inom två år återställt den skadade byggnaden, gäller följande; Skadan värderas till det belopp som svarar mot skillnaden mellan fastighetens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

E.2.3. Värderingsregler

Åldersavdrag

Åldersavdrag görs på återställandekostnaden (material och arbetskostnad) för varje byggnadsdel enligt Tabell för åldersavdrag. Åldersavdrag på kostnaden för friläggning och återläggning görs endast vid återställande av installation utomhus.

För alla skador, utom för sådana som ersätts enligt avsnittet F.2.7. *Skada på installationer och hushållsmaskiner*, begränsas avdraget till högst 80 procent på byggnadsdel som före skadan var funktionsduglig. Vid ett och samma skadetillfälle är åldersavdraget högst 100 000 kronor.

En byggnadsdelens ålder beräknas från tidpunkten då den första gången togs i bruk och åldersavdrag görs enligt tabellen nedan. Tabellen tillämpas inte om det skulle leda till oskäligt resultat.

Tabell för åldersavdrag

Byggnadsdel	Antal år utan åldersavdrag	Därefter görs ett avdrag i procent per år med
Installationer för värme, vatten, avlopp, ventilation, centraldammsugning samt maskinell utrustning:		
• Rörsystem, vattenradiatorer och sanitetsgods (till exempel WC-stol, tvättstall och vattenburen golvvärme)	10	5
• Luft/luft värmepumpsanläggning	2	15
• Övriga värmepumpsanläggningar, värmeåtervinningssystem, solfångare, vindkraftverk, takvärme, elslingor i golv och hushållsmaskin inklusive spis	2	10
• Övriga installationer samt annan maskinell utrustning än hushållsmaskin (till exempel värmepanna, varmvattenberedare och elradiatorer)	5	8
Köksinredning	15	5
Elinstallationer (kablar inklusive brytare och uttag)	25	5
Radio-, tv- och parabolantenn	5	8
Markiser och persienner	5	8
Larm	5	8
Målning	5	8
Tapeter och annan väggbeklädnad (inte våtrum)	5	8
Golvbeläggningar (inte våtrum)		
• Textila	5	8
• Plast, linoleum eller laminat	10	5
• Keramiska plattor, sten eller massivt trä	25	5
• Lamellträ och ytbehandling av trägolv	15	5
Våtrumsbeklädnad		
• Golv- och väggmatta (trådsvetsad)	5	5
• Keramiska plattor inklusive tätskikt	5	5
• Övrigt golv- och väggbeklädnads-material samt målning i våtrum	2	10
Takbeläggning		
• Betong eller tegel	20	2
• Plåt	10	3
• Annat material	5	8
Skorsten		
• Stål eller plåt	5	8
• Annat material	20	2

E.2.4. Bestämmelser i specialfall

I det följande beskriver vi bestämmelser i några speciella situationer som inte täcks av reglerna ovan.

Om marknadsvärdet har sjunkit

En byggnads marknadsvärde kan sjunka på grund av ålder och/eller slitage. Om marknadsvärdet omedelbart före skadan var lägre än 50 procent av marknadsvärdet för en ny motsvarande byggnad av samma standard värderas skadan till det belopp som svarar mot skillnaden mellan fastighetens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

Reparation i samband med underhåll

Om reparation kan göras utan väsentlig olägenhet i samband med normalt underhåll, värderas skadan till uppskattad del av underhållskostnaden.

Återställandet hindras av lag eller myndighets föreskrift

Om du väljer ersättningsalternativ Byggnaden återställs eller Annan byggnad uppförs enligt ovan och återställandet hindras på grund av lag eller genom myndighets föreskrift gäller följande:

- Återställningstiden förlängs till högst fem år.
- Du har rätt att uppföra eller anskaffa byggnad för samma ändamål på annan plats.

I dessa fall värderas skadan på samma sätt som enligt Byggnaden återställs respektive Annan byggnad uppförs, dock:

- högst till den faktiskt nedlagda kostnaden och
- lägst till det belopp den skulle värderas till enligt Byggnaden återställs inte.

Får hindret till följd att de kvarstående byggnadsdelarna förlorar i värde, gäller försäkringen också för denna förlust – även om annan byggnad inte anskaffas eller uppförs.

Fördyring

Fördyras återställandet på grund av myndighets föreskrifter om hur en byggnad ska utföras betalas även denna fördyring enligt följande:

FÖRDYRING TILL FÖLJD AV MYNDIGHETS FÖRESKRIFT	
Gällande	Beloppsbegränsning, kr
Extra värmeisolering	Ingen
Handikappanpassning	Ingen
Övriga åtgärder	100 000

Dispens: Om återställande hindras eller fördyras på grund av lag eller genom föreskrift från myndighet ska du, om vi begär det, på vår bekostnad begära dispens och överklaga myndighetens beslut.

E.3. VÄRDERING AV SKADA PÅ TOMTMARK

E.3.1. Ersättningsalternativ

När tomtmark skadas finns följande ersättningsalternativ:

- Tomtmarken återställs.
- Annan tomtmark anskaffas.
- Tomtmarken återställs inte.

Tidsfristen ”inom två år” enligt Tomtmarken återställs och Annan tomtmark anskaffas börjar från den tidpunkt du fick kännedom om skadan.

Tomtmarken återställs

Vid återställande av tomtmark inom två år värderas skadan till vad det kostar att utan dröjsmål återställa tomten med rationella metoder och material. Skada på växtlighet värderas till kostnaden för nyplantering, för buskar och träd dock endast med kostnaden för plantor som normalt saluförs i Sverige.

Annan tomtmark anskaffas

Om du inom två år anskaffar annan likvärdig tomtmark för samma ändamål, värderas skadan till anskaffningskostnaden minskat med den skadade tomtmarkens värde efter skadan.

Har den anskaffade tomtmarken högre värde på grund av ökad areal, förbättrat läge eller annan omständighet görs avdrag för detta.

Tomtmarken återställs inte

Om tomtmark inte återställs eller annan tomtmark inte anskaffas värderas skadan till skillnaden mellan den skadade tomtmarkens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

E.4. VÄRDERING AV SKADA PÅ LÖSÖRE

E.4.1. Grundläggande bestämmelser

- Vid skada får du ersättning endast om du kan styrka innehavet och värdet av det skadade eller förlorade föremålet. Kostnader du haft för att verifiera, styrka eller framställa krav ersätts inte.
- Värderingen av en skada görs med utgångspunkt från prisläget vid den tidpunkt när du tidigast kan bestämma ditt ersättningsanspråk, dock senast två månader från skadedagen.
- Kan skadad egendom repareras värderas skadan till den reparationskostnad som är rimlig (för hushållsmaskin, se avsnittet E.4.2. Värderingsgrupper, Värderingsgrupp 3). Reparationskostnaden får aldrig överstiga värdet på skadad egendom enligt värderingsreglerna.
- Värdering sker utan hänsyn till affektionsvärde, det vill säga utan hänsyn till dina personliga känslor för föremålet.

E.4.2. Värderingsgrupper

Lösöret har ur värderings- och ersättningssynpunkt delats upp i fyra olika värderingsgrupper. Hur lösöret värderas beror på vilken värderingsgrupp föremålet tillhör.

Värderingsgrupp 1

Värderingsgrupp 1 består av:

- böcker,
- antikviteter,
- konstverk och konstföremål,
- vinylskivor,
- föremål ur värderingsgrupp 4 som ingår i samlingar eller har allmänt samlarvärde.

Skadan värderas till vad det i den allmänna handeln (till exempel butiker, auktioner och internet) kostar att köpa likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället. Finns inte likvärdig egendom att köpa i begagnat skick värderas egendomen till vad den sannolikt skulle ha kostat om den funnits. Samlingar värderas i sin helhet.

Värderingsgrupp 2

Värderingsgrupp 2 består av föremål som du själv har gjort för ditt personliga bruk, till exempel fotografier, filminspelningar, hemsydda kläder, hemlagad mat och modeller.

Skadan värderas till återanskaffningskostnaden för råmaterialet. Värdet av eget arbete du lagt ned ersätts inte.

Värderingsgrupp 3

Värderingsgrupp 3 består av hushållsmaskiner (se avsnittet F.2.7. Skada på installationer och hushållsmaskiner).

Skadan värderas till återställandekostnaden, det vill säga reparation när så kan ske eller i annat fall utbyte av det skadade föremålet.

Åldersavdrag görs på återställandekostnaden med tio procent per år räknat för varje helt år som gått sedan hushållsmaskinen första gången togs i bruk. För de första två åren görs inget avdrag. För alla skador, utom sådana som ersätts genom avsnittet F.2.7. Skada på installationer och hushållsmaskiner, är avdraget begränsat till 80 procent.

Återställer du inte hushållsmaskinen tillämpas avdraget från och med det år maskinen första gången togs i bruk.

Värderingsgrupp 4

Värderingsgrupp 4 består av alla andra föremål än de som ingår i värderingsgrupperna 1–3.

Egendomen värderas och ersätts med hänsyn till värdeminskning på grund av ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet och annan omständighet.

Förutsättning för nyprisersättning

Huvudregeln är att vi gör avdrag för ålder med mera, men

- om värdeminskningen är mindre än 1/3 av priset för ett nytt likvärdigt föremål och
- du återanskaffar motsvarande föremål inom sex månader från vårt besked lämnar vi ersättning med dagens nypris.

Om du har rätt till nyprisersättning men väljer att inte återanskaffa egendomen får du ersättning med 70 procent av dagens nypris.

Tabell för ersättning

Vid värdering tillämpar vi nedanstående tabell. Den visar hur stor procentuell ersättning du kan få för vissa typer av egendom. Tabellen tillämpas inte om det leder till oskäligt resultat.

ERSÄTTNING I PROCENT AV NYPRISET						
Föremål	Ålder 0-1 år	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
Klockor	100	85	75	65	55	40
Cyklar	100	85	65	55	45	40
Glasögon	100	85	65	50	40	30
Skid- och golfutrustning	100	85	65	50	40	20
Cd-skivor, dvd-skivor, dvd-filmer, tv-spel	50	50	50	50	40	30
Kameror	100	75	65	50	40	30
Radio, stereo, tv	100	75	65	50	40	30
Videobandspelare, dvd-spelare, videokameror	100	75	65	50	40	30
Digitalkameror, digitala videokameror, GPS	100	65	55	40	30	20

Efter sex år görs en individuell värdering av egendomen. Åldersavdrag kan inte göras med mer än 80 procent om egendomen var funktionsduglig vid skadetillfället.

F Egendomsskador

Här följer en redogörelse för vilka egendomsskador som täcks av din försäkring och de undantag som finns.

F.1. STÖLD OCH SKADEGÖRELSE

F.1.1. Stöld av byggnad eller tomtmark

Försäkringen gäller

För stöld av byggnad eller tomtmark om stölden förövats av någon som inte haft tillåtelse att vistas på den försäkrade fastigheten.

F.1.2. Skadegörelse

Försäkringen gäller

När någon som inte har haft tillåtelse att vistas på den försäkrade fastigheten uppsåtligt har skadat:

- byggnad,
- tomtmark,
- lösöre inomhus.

Särskilda aktsamhetskrav

De särskilda aktsamhetskraven i avsnitt F.1.4. *Stöld i fritidsbostad* tillämpas även vid skadegörelse enligt detta avsnitt.

F.1.4. Stöld i fritidsbostad

Definition

Med fritidsbostad avser vi alla byggnader på fastigheten.

Försäkringen gäller

- för stöld i fritidsbostad som utförts av någon som olovligt har tagit sig in. Har gärningsmannen blivit insläppt gäller försäkringen endast om han har använt tvång eller hot för att komma in,
- för kostnad för låsbyte i din fritidsbostad på försäkringsstället om du förlorat nyckeln vid skada som kan ersättas enligt avsnittet F. *Egendomsskador*

Begränsning

Kostnaden ersätts endast:

- om det är sannolikt att gärningsmannen kan spåra vart nyckeln går,
- om du inte kan få ersättning från annat håll, till exempel genom hyresvärd.

Försäkringen gäller inte

Om stölden utförts av någon med en nyckel som han har haft tillåtelse att inneha.

SÄRSKILDA AKTSAMHETSKRAV	
Dörrar	Alla ytterdörrar ska vara låsta. Altan-, terrass- och balkongdörrar ska vara låsta eller stängda och reglade inifrån.
Fönster	Alla fönster ska vara låsta eller stängda och reglade inifrån om inte någon är hemma och har tillsyn över bostaden.
Nyckel	Nyckel får inte lämnas kvar eller gömmas i närheten av bostaden.
Låsbyte	Har du anledning att misstänka att någon obehörigen innehar nyckel till bostaden måste du omedelbart byta lås.

Notera: De aktsamhetskrav som anger att bostaden ska vara låst samt att fönster ska vara stängda och reglade är mycket viktiga. Har du inte följt våra aktsamhetskrav kan ersättningen sättas ned.

Nedsättning

Nedsättningens storlek kan påverkas av bland annat:

- om det finns egendom till högt värde i fritidshuset,
- om dyrbar egendom är placerad på ett för tjuven lättillgängligt sätt,
- fritidshusets geografiska belägenhet – storstad, tätort, landsbygd.

Följande tabell visar hur ersättningen kan sättas ned i olika situationer då aktsamhetskraven inte har uppfyllts:

NEDSÄTTNING DÅ AKTSAMHETSKRAV INTE UPPFYLLTS	
Om aktsamhetskraven inte följts men försummelsen är mindre allvarlig.	Liten eller ingen nedsättning.
Om aktsamhetskraven inte följts och försummelsen är av väsentlig betydelse för skadan.	Högre nedsättning än ovan. Du kan då till och med bli utan ersättning.

Notera: Övriga bestämmelser för hur ersättningen kan sättas ned om aktsamhetskravet inte är uppfyllt finns i avsnittet M.8. *Nedsättning av försäkringsersättning.*

F.1.11. Stöld av eller skadegörelse på cykel

Försäkringen gäller

För stöld av eller skadegörelse på cykel.

Aktsamhetskrav för cykel

Cykeln ska vara låst med ett av oss godkänt lås eller som finns med i Svenska Stöldskyddsföreningens förteckning över certifierade cykellås. Svenska Stöldskyddsföreningen, tel 08-783 75 33, www.ssf.nu.

Nedsättning

Har du inte följt aktsamhetskravet kan ersättningen sättas ned. Storleken på nedsättningen beror på omständigheterna i det enskilda fallet. Om cykeln har varit:

- olåst blir du vanligtvis utan ersättning,
- låst, men inte med godkänt lås, blir det vanligtvis nedsättning med 50 procent.

Notera: Övriga bestämmelser om hur ersättningen kan sättas ned finns i avsnittet *M.8. Nedsättning av försäkringsersättning.*

Särskild självrisk för cykel

Självrisk är 25 procent av skadebeloppet, men lägst grundsjälvrisk eller den förhöjda självrisk.

F.2. ANDRA EGENDOMSSKADOR ÄN STÖLDSKADOR

F.2.1. Brand eller liknande

Försäkringen gäller för

- skada genom eld som kommit lös,
- skada genom explosion,
- skada genom blixn,
- plötslig skada av sot,
- skada av frätande gas som bildats vid oavsiktlig upphettning av plast.

Försäkringen gäller inte för

- explosionsskada vid sprängningsarbete,
- skada genom sot från levande ljus,
- skada som består i enbart glöd- eller svedskada.

F.2.2. Läckage

Försäkringen gäller

För skada av vätska eller ånga som oberäknat strömmat ut från:

- ledningssystem för vatten, värme eller avlopp (spillvatten),
- anordning ansluten till ovan angivna system, till exempel tvättställ, disk- eller tvättmaskin, värmepanna, oljetank och simbassäng,
- invändigt stuprör som uppfyller de krav som ställs på avloppsledning (spillvattenledning),
- badrum, duschrum, tvättstuga eller annat våtutrymme inomhus som har golvbrunn och som är byggt enligt de bygg- och branschregler samt tillverkarens råd och anvisningar som gällde vid byggnads- eller installationstillfället,

- kyl eller frys vid fel på dessa eller vid strömavbrott,
- vattensäng och akvarium; även skada på fiskar och växter ersätts,
- oljefylld radiator samt brandsläckare.

Med byggregler avser vi Boverkets byggregler:

- Boverket, tel 0455-35 30 00, www.boverket.se

Med branschregler avser vi följande organisationers regler:

- AB Svensk våtrumskontroll, GVK tel 08-702 30 90, www.gvk.se
- Byggkeramikrådet, BKR, tel 08-641 21 25, www.bkr.se
- VVS-företagen, tel 08-762 75 00, www.vvsforetagen.se

Försäkringen gäller inte för

- skada på ytskikt och tätskikt och dess anslutning till installationer eller övriga byggnadsdelar som läcker och har orsakat skada. Vid läckage genom ytskikt och tätskikt ser vi hela våtutrymmet (väggar och golv) som en enhet,
- skada genom utströmning från dränerings- och dagvattensystem eller stuprör (annat än som sägs ovan),
- skada genom att vatten vid regn, snösmältning eller högvatten kommit ut ur avloppsbrunn eller avloppsledning, se dock avsnittet *F.2.3. Översvämning*,
- skada på den installation eller anordning som läckt, se dock avsnittet *F.2.7. Skada på installationer och hushållsmaskiner*,
- kostnaden för den utströmmade vätskan.

Särskilt aktsamhetskrav

Du ska vidta åtgärder så att vattenledningar och anslutna anordningar inte fryser sönder. När bostaden lämnas obebodd ska du stänga av och tömma vattensystemet. Hålls huset uppvärmt ska du låta innetemperaturen vara minst 15°C, antifrysbehandla behållare där vatten finns kvar och ha bostaden under regelbunden tillsyn.

Notera: Bestämmelser om hur ersättningen kan sättas ned om aktsamhetskravet inte är uppfyllt finns i avsnittet *M.8. Nedsättning av försäkringsersättning.*

Särskild självrisk

Tabellen nedan visar självrisk på byggnad vid läckageskada. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller i stället denna om den är högre.

SJÄLVRISK PÅ BYGGNAD VID LÄCKAGESKADA	
Orsak	Självrisk
Frysning	10 % av skadebeloppet, lägst 3 000 kr och högst 10 000 kr
Annan anledning	3 000 kr

F.2.3. Översvämning

Försäkringen gäller för

Skada på byggnad och lösöre när:

- vatten strömmar från markytan direkt in i huset genom ventil, fönster eller dörröppning *eller*
- vatten tränger upp ur avloppsledning inomhus *och detta beror på*:
 - skyfall (regn med en intensitet av minst 1 mm/minut eller 50 mm/dygn),
 - snösmältning,
 - stigande sjö eller vattendrag.

Försäkringen gäller inte för

- skada på simbassäng, båthus, sjöbod, badhytt eller växthus,
- skada på egendom som förvaras i båthus, sjöbod, badhytt eller växthus,
- skada orsakad direkt eller indirekt av damm som brustit, se dock avsnittet *F.2.4 Dammbrott*.

Särskild självrisk

Självriskan är 10 procent av skadebeloppet, men lägst 10 000 kronor vid skada på byggnad. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller i stället denna, om den är högre.

F.2.4. Dammbrott

Försäkringen gäller för

Skada till följd av dammbrott.

Försäkringen gäller inte för

Skada som direkt eller indirekt orsakas av dammbrott i kraftverksdamm eller regleringsdamm för elkraftproduktion.

Särskild självrisk

Självriskan är 10 procent av skadebeloppet, men lägst 10 000 kronor vid skada på byggnad. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller i stället denna om den är högre.

F.2.5. Markrörelser

Försäkringen gäller för

Skada orsakad av:

- jordskalv (minst 4 enligt Richterskalan),

- jordskred, jordras eller bergras,
- lavin,
- vulkanutbrott.

Begränsning

Sprickor i byggnad ersätts endast om de avsevärt minskar funktionsdugligheten.

Försäkringen gäller inte för

Skada på:

- byggnad orsakad av sättning i mark eller grund,
- byggnad eller tomtmark om jordskred, jordras, bergras eller lavin orsakats av
 - sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete,
 - gruvdrift eller uppläggning av jord eller stenmassor,
 - vatten- eller vågerosion.

F.2.6. Storm, hagel och snötryck

Försäkringen gäller för

Skada på:

- byggnad som orsakats av
 - storm (minst 21 meter per sekund). *Begränsning*: Revetering, puts och skorstensbeklädnad ersätts endast om den skadats av föremål som blåst omkull eller ryckts loss av storm,
 - flaggstång eller träd som blåser omkull vid lägre vindstyrka,
 - hagel.
- lösöre inomhus som är en oundviklig följd av att byggnaden där egendomen finns skadats av storm, hagel eller av flaggstång eller träd som blåser omkull vid lägre vindstyrka,
- bostadshus och lösöre däri som orsakats av att yttertak på bostadshus bryter samman och/eller att dess bärande stomme knäcks av snötryck.

Försäkringen gäller inte för

Skada:

- på simbassäng, växthus, båthus, sjöbod eller badhytt,
- på egendom som förvaras i växthus, båthus, sjöbod eller badhytt,
- som består i eller har orsakats av att altantak, balkongtak eller liknande tak brutit samman och/eller dess bärande stomme knäckts av snötryck,
- som beror på ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter.

Särskilt aktsamhetskrav

Du ska förebygga och förhindra skada av snötryck genom att se till att taket blir skottat om snömängden blir hotande stor.

Notera: Bestämmelser om hur ersättningen kan sättas ned om aktsamhetskravet inte är uppfyllt finns i avsnittet *M.8. Nedsättning av försäkringsersättning.*

F.2.7. Skada på installationer och hushållsmaskiner

Definition

Med hushållsmaskin menar vi maskin för:

- klädvård, disk eller städning,
- förvaring eller tillagning av livsmedel,
- lufttrevning, luftfuktning eller avfuktning.

Försäkringen gäller för

Skada på

- hushållsmaskin,
- maskinell utrustning till simbassäng eller brunn,
- installation för vatten, värme, avlopp (spillvatten), ventilation, gas eller elektricitet. Installationen ska tillhöra dig och vara avsedd för de byggnader som anges i försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller inte för

- skada på installation inom huset, som är äldre än 15 år, om orsaken är korrosion eller annan åldersförändring,
- skada på elvärmeslingor i golv i badrum, duschrum, tvättstuga eller annat våtutrymme inomhus som har golvbrunn.
- skada orsakad av korrosion eller annan åldersförändring utanför eller utanpå huset,
- skada på simbassäng eller brunn,
- skada på belysningsarmatur, dränerings- och dagvattenssystem, tak, takränna, stuprör, skorsten, murverk eller kakelugn,
- skada som uppstår direkt eller indirekt genom sprängningsarbete, översvämning eller vatten som trängt in i huset, se dock avsnittet *F.2.3. Översvämning,*
- kostnad för upptining eller rensning av ledning,
- skada som inte inverkar på installationens eller hushållsapparaternas funktion utan enbart består i skönhetsfel.

Särskild självrisk vid frysning

Vid skada orsakad av frysning är självrisk på byggnadstillbehör 10 procent av skadebeloppet, lägst 3 000 kronor och högst 10 000 kronor. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller i stället denna, om den är högre.

F.2.8. Livsmedel i kyl och frys

Försäkringen gäller

För skada på livsmedel i kyl och frys som orsakats av temperaturförändring vid strömavbrott eller fel på kylan eller frysen.

F.2.9. Skada orsakad av fordon

Försäkringen gäller för

- skada på byggnad vid trafikolycka med fordon som omfattas av trafikskadelagen,
- skada orsakad av att flygplan eller annat luftfartyg störtar eller att delar från dessa faller ned.

Försäkringen gäller inte för

Skada på byggnad till den del skadan är ersättningsbar genom trafikförsäkringen.

F.2.10. Skada på glasrutor

Försäkringen gäller

När rutor av glas eller plast i såväl fönster som dörrar i huset har gått sönder.

Försäkringen gäller inte för

- skada på isolerglas som endast består i att rutorna blivit otäta,
- skada på glas i växthus,
- skada som har uppstått genom byggnads- eller sprängningsarbete.

F.2.11. Skada orsakad av vilda djur

Försäkringen gäller

För skada på byggnad och lösöre orsakad av vilda djur som tagit sig in i bostaden.

Försäkringen gäller inte för

- skada orsakad av råttor och möss,
- skada orsakad av andra insekter än bin och getingar.

F.2.12. Hus under uppförande, om- eller tillbyggnad

Försäkringen gäller

På samma sätt som försäkringen gäller för byggnad gäller den också för arbetsbodar, verktyg och material som är avsett att ingå i huset under den tid det är under uppförande, om- eller tillbyggnad. Förutsättningen är att du själv ska äga huset när det är färdigbyggt.

Om din försäkring omfattar lösöre och lösöret förvaras i annan bostad under byggnadstiden gäller försäkringen med högst försäkringsbeloppet, alternativt fullvärde om det anges på försäkringsbrevet, även på den adressen.

Begränsningar

- Vid stöld av verktyg och material gäller försäkringen endast om egendomen förvarats i låst utrymme och gärningsmannen har brutit sig in med våld.
- Försäkringen gäller inte för skada enligt avsnitten *F.2.2. Läckage* eller *F.2.7. Skada på installationer och hushållsmaskiner*, innan rörsystemen har provats och godkänts.

Försäkringen gäller inte för

- stormskada på verktyg och material som finns utomhus,
- skadegörelse på arbetsbodar, verktyg och material.

Ansvarsförsäkring

Ansvarsförsäkringen gäller också för dig som byggherre när du utför byggnadsarbete för egen räkning.

Referens: avsnittet *G. Ansvarsförsäkring*.

Särskild självrisk

För skada orsakad enligt avsnittet *F.2.6. Storm, hagel och snötryck*, är självrisken 4 000 kronor, om huset inte hunnit få hela och täta väggar och tak. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller i stället denna, om den är högre.

F.2.13. Merutgifter och hyresbortfall

Försäkringen gäller

För merutgifter och hyresbortfall under längst ett år från skadedagen, när det fritidshus som anges i försäkringsbrevet blir helt eller delvis obrukbar till följd av sådan skada som omfattas av avsnittet *F. Egendomsskador*. Ersättning betalas för nödvändiga och skäligen merutgifter. Avdrag görs för inbesparade utgifter, till exempel uppvärmning och belysning.

Begränsning

För hyresbortfall får du ersättning med högst det belopp som du enligt lag är skyldig att sätta ned hyran med, men högst 35 000 kronor.

F 3 MILJÖSKADA

F.3.1. Oljeskada på tomtmark

Definition

Med tomtmark avser vi – utöver den definition som anges under avsnittet *D.2.1. Definition* – även grundvatten, vattentäkt, vattendrag, sjö eller annat vattenområde.

Försäkringen gäller för

Skada på tomtmark orsakad av olja som oberäknat strömmat ut ur den till fritidshuset för uppvärmning anslutna oljetanken. Vid sådan skada gäller försäkringen även för förlusten av oljan.

Försäkringen gäller inte för

- skada på den tank varifrån utströmningen skett, se dock avsnittet *F.2.7. Skada på installationer och hushållsmaskiner*
- skada som är en följd av normalt och beräknat spill
- skada som kan ersättas genom avsnitten *F.2. Andra egendomsskador än stöldskador*, *G. Ansvarsförsäkring* eller enligt reglerna i trafikskadelagen.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp för oljeskada på tomtmark är – med ändring av vad som anges i avsnittet *D.2.1. Definition* – 570 000 kronor.

G Ansvarsförsäkring

Detta avsnitt beskriver hur försäkringen gäller om du krävs på skadestånd.

G.1. FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

För dig som ägare av den försäkrade fritidsfastigheten i egenkap av privatperson och alltså inte för något som har samband med din yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet.

Försäkringen gäller när någon, som inte omfattas av samma försäkring som du, kräver att du ska betala skadestånd för en person- eller sakskada som

- kan omfattas av försäkringen,
- överstiger självrisk och
- som du orsakat under försäkringstiden.

Begränsning

När det gäller lantbruksfastighet omfattar försäkringen endast ansvar för dig som ägare till det bostadshus du bor i och inte de hus som är eller kan vara försäkrade i lantbruksförsäkringen.

G.2. FÖRSÄKRINGEN GÄLLER INTE

- till den del du tagit på dig ansvar utöver gällande skadeståndsrätt,
- för skada på egendom som du har hyrt, lånat, bearbetat eller reparerat,
- för skada som uppstått i samband med att du utfört straffbar uppsåtlig gärning.

G.5. DINA ÅTGÄRDER

Om du krävs på skadestånd ska du anmäla kravet till oss så snart som möjligt. Om du utan vår tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningsbelopp eller betalar ersättning är detta inte bindande för oss.

Blir du stämd eller blir det rättegång ska du genast underrätta oss om det och följa våra anvisningar, annars blir domen inte bindande för oss.

G.6. VÅRA ÅTGÄRDER

Om du krävs på ersättning för en skada som överstiger grundsjälvrisk och omfattas av försäkringen:

- utreder vi om du är skadeståndsskyldig,
- förhandlar vi med den som kräver skadestånd,
- för vi din talan vid rättegång och svarar i så fall också för rättegångskostnaderna,
- betalar vi det skadestånd som du är skyldig att betala.

G.7. HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Vid varje skadetillfälle betalar vi högst 5 000 000 kronor.

Detta gäller även om:

- flera av dem som försäkringen gäller för är skadeståndsskyldiga,
- flera skador uppkommit av samma orsak och vid samma tillfälle.

H Rättsskydds försäkring

H.1. ALLMÄNT

H.1.1. Försäkringen gäller

För att försäkringen ska gälla krävs att:

- tvisten omfattas av försäkringen, se avsnittet *H.2. Tvist*,
- du företräds av ett ombud i tvisten, se avsnittet *H.3. Ombud*.

Begränsning

När det gäller lantbruksfastighet omfattar försäkringen rättsskydd bara för dig som ägare till det fritidshus du bor i och inte de hus som är eller kan vara försäkrade i lantbruksförsäkringen.

H.1.2. Var försäkringen gäller

Du kan få rättsskydd om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat:

- inom Norden,
- utom Norden när du varit på resa och tvisten gäller dig i din egenskap av resenär.

Försäkringen gäller även för dig som förare eller brukare av motorfordon, husvagn eller annat släpfordon, fritidsbåt eller segelbräda som du tillfälligt lånat eller hyrt på din resa utanför Norden. Rättsskyddet gäller då även för sådana brottmål som anges i de allmänna motorfordons- respektive båträttsskyddsvillkoren.

H.1.3. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för dig som ägare av den försäkrade fritidsfastigheten i egenskap av privatperson.

H.1.4. När du ska ha haft försäkring

- Rättsskydd kan beviljas om försäkringen gäller när tvisten uppkommer och har gällt under en sammanhängande tid av två år. Försäkringen behöver inte hela tiden ha funnits hos oss – om du tidigare har haft samma slags försäkring i annat bolag så får du tillgodoräkna dig den.
- Rättsskydd kan beviljas för tvist som uppkommer innan försäkringen varit gällande i två år om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat sedan försäkringen trädde i kraft.
- Om din försäkring upphört på grund av att försäkringsbehovet upphört kan du ändå beviljas rättsskydd under förutsättning att försäkringen varit i kraft när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffade och det därefter inte gått längre tid än tio år.

H.1.5. Preskription

Preskriptionstiden börjar löpa från den tidpunkt du anlitar ombud, se även avsnittet *M.11. Preskription*.

H.1.6. Återkrav

I den mån ersättning lämnats genom försäkringen övertar vi din rätt att kräva ersättning från motparten.

H.2. TVIST

H.2.1. Försäkringen gäller

För tvist:

- som kan prövas som tvistemål av tingsrätt, hovrätt eller Högsta domstolen,
- som kan prövas av fastighetsdomstol eller Statens VA-nämnd,
- i miljödomstol enligt 20 kap 2 § p.6 Miljöbalken.

Med tvist avses inte brottmål.

Begränsningar

- Är tvisten sådan att den först ska prövas av annan instans än ovan (till exempel skiftesman, kronofogdemyndighet, arrende- eller hyresnämnd) betalas endast kostnader som har uppkommit efter sådan prövning.
- I tvist angående uppförande av byggnad betalas endast kostnader som uppkommer efter avtalad garantitids utgång. Denna begränsning gäller inte om entreprenören vägrar fullgöra sina kontraktssenliga skyldigheter efter slutbesiktning.

H.2.2. Försäkringen gäller inte

För tvist:

- som vid rättslig prövning ska handläggas enligt 1 kap 3d § första stycket i rättegångsbalken, så kallat småmål, det vill säga tvister där värdet av vad som yrkas understiger ett halvt basbelopp. Detta undantag tillämpas inte vid tvist på grund av försäkringsavtalet,
- som har något samband med din yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet,
- som gäller pantsättning, borgensåtagande eller liknande åtagande av dig till förmån för någon i dennes förvärvsverksamhet,
- som gäller ekonomiska åtgärder som för en privatperson är av ovanlig art eller omfattning,
- som gäller fordran eller anspråk som överlåtits på dig om det inte är uppenbart att överlåtelsen skett innan tvisten uppkom,
- som gäller skadestånd eller annat anspråk mot dig på grund av gärning som leder till att du misstänks eller åtalas för brott som kräver uppsåt för straffbarhet,
- om du inte har befogat intresse av att få din sak behandlad.

H.3. OMBUD

H.3.1. Inledning

För att försäkringen ska gälla måste du företrädas av ett ombud i tvisten.

H.3.2. Krav på ombud

Ombud ska vara lämpligt med hänsyn till de krav som svensk lag ställer på ett ombud och vara:

1. advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå eller
2. annan person som uppfyller kravet på lämplighet

Ombud, försäkrad och bolaget har rätt att, för sådant ombud som anges i punkt 2, begära rådgivande yttrande av lämpligheten enligt Försäkringsförbundets Prövningsförfarande beträffande ombuds lämplighet.

H.3.3. Prövning av arvode

Ombud enligt punkt 1 och bolaget har rätt att begära prövning i Ombudskostnadsnämnden rörande skäligheten av arvode och övriga kostnader. Ombudet och bolaget förbinder sig att godta utfallet av sådan prövning.

Ombud enligt punkt 2 har rätt att begära prövning i Försäkringsförbundets nämnd för rättskyddsfrågor rörande skäligheten av ombudets arvode och övriga kostnader. Ombudet och bolaget förbinder sig att godta utfallet av sådan prövning.

H.3.4. Tvist utomlands

I tvist eller mål som handläggs utomlands måste ombudet även uppfylla motsvarande krav som det landets lag ställer på ombud.

H.4. KOSTNADER

H.4.1. Försäkringen gäller

Du kan få ersättning för följande kostnader om de är nödvändiga och skäliga och du inte kan få dem betalda av motparten:

- Ombuds arvode och omkostnader. Arvode lämnas för skälig tidsåtgång och högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen fastställer vid ersättning till rättshjälpsbiträde enligt rättshjälpslagen.
- Kostnader för utredning före rättegång, förutsatt att utredningen beställts av ditt ombud.
- Kostnader för bevisning i rättegång och skiljemannaförfarande.
- Kostnader för medling enligt 42 kap 17 § i rättegångsbalken.
- Expeditionskostnader i domstol.
- Rättegångskostnader som du har ålagts att betala till motpart eller staten efter prövning av tvisten.
- Rättegångskostnader som du vid förlikning under rättegång åtagit dig att betala till motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt dig att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats.

Begränsningar

- Om domstol har prövat ombudsarvodet i ärendet betalar vi högst utdömt arvode.
- Ersättning lämnas inte om du i eller utom rättegång avstår från dina möjligheter att få ersättning av motparten.
- Ersättning lämnas inte om skadestånd till dig får anses innefatta även kompensation för dina ombudskostnader.

H.4.2. Försäkringen gäller inte

För kostnader:

- för eget arbete, förlorad inkomst, resor och uppehålle eller andra omkostnader för dig eller annan försäkrad,
- för verkställighet av dom, beslut eller avtal,
- för merkostnader som uppstår om du anlitar flera ombud eller byter ombud,
- för ersättning till skiljemän,
- i sådan tvist där prövningen av tvisten kan vänta till dess annat liknande mål har avgjorts (så kallat pilotmål).

H.5. SJÄLVRISK, HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP OCH BETALNINGSREGLER

H.5.1. Självrisk

Självrisken är 20 procent av kostnaderna, men lägst grundsjälvrisken eller den förhöjda självrisken.

H.5.2. Högsta ersättningsbelopp

Vi betalar vid varje tvist högst 150 000 kronor. Endast en tvist anses föreligga om:

- du och annan försäkrad står på samma sida,
- flera tvister avser samma angelägenhet,
- yrkandena stödjer sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter,
- flera tvister, med en eller flera motparter, uppstår som direkt eller indirekt följd av fastighetsöverlåtelse.

Således kan en tvist anses föreligga även om yrkandena inte stödjer sig på samma rättsliga grund.

Om rättsskydd beviljas enligt den sista punkten i *H.1.4. När du ska ha haft försäkring*, tillämpas i stället den självrisk och det högsta ersättningsbelopp som gäller för motsvarande villahemförsäkring hos oss vid tiden för tvistens uppkomst.

H.5.3. Betalningsregel

Ersättning betalas till ditt eget ombud för dina egna ersättningsbara kostnader när ärendet slutredovisats till den del ersättningen inte har betalats till motparten efter verkställighet av dom eller liknande. Om du blir eller kan bli ersättningsskyldig till flera, har vi rätt att fördela återstående försäkringsersättning.

H.5.4. Ersättning à conto

Ersättning à conto förutsätter särskild prövning. Vi åtar oss utbetalning högst en gång var sjätte månad.

H.6. OM VI INTE ÄR ÖVERENS

Du har rätt att vid tvist om tolkning av försäkringsvillkor för rättskyddsförsäkring begära prövning hos Försäkringsförbundets nämnd för rättskyddsfrågor. Ansökan om prövning i nämnden måste göras senast sex månader från det vi lämnat slutligt besked i ärendet.

K Tilläggförsäkringar

Här följer en redogörelse för våra tilläggförsäkringar. De ska särskilt anges i ditt försäkringsbrev för att gälla. Om inget annat anges gäller reglerna under A, B, C, D, E, F och M även för tilläggförsäkringarna.

K.5. SMÅBÅTSFÖRSÄKRING

K.5.1. Försäkringen gäller

För skada eller förlust genom plötslig och oförutsedd händelse på de båtar och segelbrädor som du äger och som endast är avsedda för privat bruk.

Båten får ha en utombordsmotor med max effekt 10 hkr och/ eller en segelyta om högst 10 kvm. I försäkringen ingår också utrustning avsedd för båten. Försäkringen gäller i Norden.

Begränsning

Bockar, vaggor, stöttor, uppläggningsmaterial och oregistrerad båtagn ersätts bara vid brandskada och med sammanlagt högst 5 000 kronor.

K.5.2. Försäkringen gäller inte för

- uthyrningsbåtar, modellbåtar, plastade träbåtar, husbåtar, vattenskotrar eller kanoter för tävlingsbruk,
- skada som uppkommit under tävling,
- skada som orsakats av nederbörd, frost, is, mögel eller djur,
- skada som endast består i nedsmutsning, missfärgning eller repor i båtens ytskikt,
- skada enbart genom att batterisyra har runnit ut.
- skada på enbart motor och backslag till följd av:
 - felaktig hantering, skötsel, reparation eller bristande underhåll.
 - vatten eller fukt i dessa.
 - felaktigt bränsle eller bristande smörjning.
 - kortslutning, överhettning eller materialfel.
 - igensatta vattenintag eller ledningar.
- skada på eller förlust av utombordsmotor eller mast som har tappats, lossnat eller glidit loss från båten.

K.5.3. Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 40 000 kronor. För segelbräda är det högsta ersättningsbeloppet 20 000 kronor per bräda, inklusive utrustning, sammanlagt högst 40 000 kronor. Utöver högsta ersättningsbeloppet gäller försäkringen för:

- provisorisk reparation som har varit nödvändig för att rädda båten ur uppenbart nödläge,

- skäligen verifierad kostnad för nödvändig bärgning och för förflyttning av båten från haveriplatsen till av oss godkänd reparationsplats eller annan plats.

K.5.4. Särskilda aktsamhetskrav

Du måste följa de säkerhetsföreskrifter som gäller på uppläggningsplatsen.

SÄRSKILDA AKTSAMHETSKRAV	
Gällande	Att iaktta
Båt	<ul style="list-style-type: none">• Båten ska vara i sjövärdigt skick och ägnas normalt underhåll och tillsyn samt hållas länsad.• När båten är förtöjd ska den klara vind och sjö som kan förekomma på platsen.• När båten är uppställd på land ska den vara ändamålsenligt surrad och stöttad på betryggande avstånd från sjön med hänsyn till svallsjö och extremt högvatten.• När båten förvaras på släpfordon skall detta vara låst med av oss godkänt kulkopplingslås, fastlåst med kätting och hänglås lägst klass 3 eller inlåst i utrymme som endast du disponerar.
Utombordsmotor	<ul style="list-style-type: none">• Utombordsmotorn ska vara monterad på båten och låst vid båten med av oss godkänt motorlås/låsanordning.• Om utombordsmotorn inte är monterad på båten ska den förvaras i låst utrymme som endast du disponerar.• Vid vinterförvaring på land ska utombordsmotor förvaras i annat låst utrymme än i eller på båten.
Båttillbehör	<ul style="list-style-type: none">• Båttillbehör ska vara fastmonterade, förvaras inlåsta i båten eller vara inlåsta i annat utrymme som endast du disponerar.
Segelbräda	<ul style="list-style-type: none">• Segelbräda ska förvaras i låst utrymme eller vara låst på specialtillverkat takräcke som är fastlåst på bilen eller på annat sätt förvaras betryggande.

Notera: Bestämmelser om hur ersättningen kan sättas ned om aktsamhetskravet inte är uppfyllt finns i avsnittet *M.8. Nedsättning av försäkringsersättning.*

K.5.5. Värderings- och ersättningsregler

Vi har rätt att avgöra om båten ska repareras, om den ska ersättas med likvärdig båt eller om skadan ska betalas kontant. Vid totalskada får du ersättning med båtens marknadsvärde omedelbart före skadan, det vill säga anskaffningskostnaden för en likvärdig båt. Vid delskada görs åldersavdrag från dagens nyanskaffningsvärde för motsvarande delar eller utrustning enligt följande tabell.

ÅLDERSAVDRAG ENLIGT REGLER FÖR DELSKADA			
Del	Antal år utan avdrag	Därefter minskning per år i procent	Max avdrag i procent
Komplett motor, backslag	2		
• de följande tre åren		10	
• därefter		5	80
Delar till motor, backslag	2		
• de följande tre åren		10	
• därefter		5	50
Mast/bom och rigg av aluminium	5	3	80
Mast/bom och rigg av kolfiber, trä och liknande	1		
• de följande tre åren		10	80
• därefter		5	80
Segel av Dacron eller liknande	2		
• de följande tre åren		10	
• därefter		5	80
Segel av Kevlar, Mylar eller liknande	1	20	80
Elektronisk utrustning	2		
• de följande tre åren		10	80
• därefter		5	80
Kapell, sprayhood, presenning, batteri	2	15	80
Övrig utrustning	2	20	80

K.5.6. Ansvar och rättsskydd

Försäkringen omfattar ansvar och rättsskydd för dig som ägare, brukare eller förare av den försäkrade båten. De undantag i avsnitten *G. Ansvarsförsäkring* och *H. Rättsskyddsförsäkring* som säger annat gäller således inte. I övrigt gäller försäkringen enligt villkoren för *G. Ansvarsförsäkring* och *H. Rättsskyddsförsäkring*.

K.5.7. Självrisk

Försäkringen gäller med grundsjälvrisk.

K.9. BOSTADSRÄTTSFÖRSÄKRING

K.9.1. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för din bostadsrätt på den adress som anges som försäkringsställe för bostadsrätten i försäkringsbrevet.

K.9.2. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för dig som bostadsrättshavare.

K.9.3. Försäkrad egendom

Försäkringen omfattar:

- egen bekostad fast inredning i bostadsrätten inklusive inglasad balkong eller altan,
- tomtmark med växtlighet och staket som ingår i upplåtelsen av bostadsrätten,
- uthus och garage – som du äger – på tomtmark som ingår i upplåtelsen av bostadsrätten,
- egendom som tillhör bostadsrättsföreningen och som du är underhållsskyldig för enligt bostadsrättslagen eller din förenings stadgar.

K.9.4. Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte den del av skadan:

- som kan ersättas genom fastighetens försäkring,
- som fastighetsägaren ansvarar för enligt bostadsrättslagen eller din bostadsrättsförenings stadgar.

K.9.5. Vad försäkringen gäller för

K.9.5.1. Egendomsskador

Försäkringen gäller i tillämpliga delar för skada på försäkrad egendom enligt avsnittet K.9.3. som kan ersättas enligt avsnitten

- F.1. Stöld och skadegörelse
- F.2.1. Brand och liknande
- F.2.2. Läckage
- F.2.3. Översvämning
- F.2.4. Dammbrott
- F.2.5. Markrörelser
- F.2.6. Storm, hagel och snötryck
- F.2.7. Skada på hushållsmaskiner
- Skada på installationer enligt avsnittet F.2.7. i villkoren för villahemförsäkring
- F.2.9. Skada orsakad av fordon
- F.2.10. Skada på glasrutor
- F.2.11. Skada orsakad av vilda djur

K.9.5.2. Plötslig och oförutsedd händelse

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom genom plötslig och oförutsedd händelse av annat slag än de händelser som omfattas eller undantas enligt avsnitten ovan.

Notera: Den händelse som utlöste skadan ska ha haft ett snabbt förlopp (plötsligt). Händelsen ska även ha inträffat oväntat och normalt inte gått att förutse och därigenom förhindra (oförutsett).

Försäkringen gäller inte för

- byggnadsdel som skadas av mögel, fukt, röta, svamp, rost eller annan långtidspåverkan,

- skada orsakad av slitage, förbrukning, bristande underhåll eller självförstörelse exempelvis självsprickor eller vittring,
- skada på brygga, båthus, sjöbod, badhytt eller liknande orsakad av vind, vågor eller andra naturkrafter,
- skada orsakad av läckage från tak,
- skada på egendom som förvärrats vid felaktig bearbetning, reparation eller rengöring,
- skada som inte inverkar på egendomens funktion utan enbart består i skönhetsfel.

K.9.5.3. Merutgifter och hyresbortfall

Försäkringen gäller för merutgifter och hyresbortfall under längst ett år från skadedagen, när den bostadsrätt som anges i försäkringsbrevet blir helt eller delvis obrukbar till följd av sådan egendomsskada som omfattas av avsnitten K.9.5.1. och K.9.5.2. Ersättning betalas för nödvändiga och skäliga merutgifter. Avdrag görs för inbesparade utgifter, till exempel uppvärmning och belysning.

Begränsning

När det gäller hyresbortfall får du ersättning med högst det belopp som du enligt lag är skyldig att minska hyran med, men högst 35 000 kronor.

K.9.5.4. Ansvarsförsäkring

Försäkringen gäller för dig som ägare av den bostadsrätt eller tomtmark som anges i försäkringsbrevet med de regler som är tillämpliga i avsnittet G. *Ansvarsförsäkring*.

Försäkringen gäller inte för skada på din bostadsrätt.

K.9.5.5. Rättskyddsförsäkring

Försäkringen gäller för dig som ägare av den bostadsrätt eller tomtmark som anges i försäkringsbrevet med de regler som är tillämpliga i avsnittet H. *Rättskyddsförsäkring*.

K.9.6. Högsta ersättningsbelopp

HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP FÖR FÖRSÄKRAD EGENDOM	
Försäkrad egendom	Belopp, kr
Bostadsrätten och egen bekostad inredning	Fullvärde
Uthus och garage	150 000
Tomtmark	50 000

Högsta ersättning vid skada genom plötslig och oförutsedd händelse	
Försäkrad egendom	
Bostadsrätten och egen bekostad fast inredning	150 000
Uthus, garage och tomtmark	50 000

K.9.7. Värdering av skada på bostadsrätt och egen bekostad fast inredning

Definitioner

Återställande

Med återställande av bostadsrätt menar vi reparation av den skadade bostadsrätten eller den fasta inredningen som du bekostat. Med återställande av byggnadsdel menar vi reparation när så kan ske till en kostnad som är mindre än kostnaden för utbyte, eller i annat fall utbyte av byggnadsdelen.

Vid återställande av delskada ersätts de skadade rummens byggnadsdelar och ytskikt. Angränsande oskadade rum med samma ytskikt som i de skadade ersätts inte. I kostnaden för återställandet ingår även kostnad för lokalisering och friläggning av skadat föremål när skadan omfattas av försäkringen. Detsamma gäller återläggning efter reparation.

Begränsning

Kostnader för att återställa konstnärlig utsmyckning ersätts inte.

Byggnadsdel

Med byggnadsdel menar vi var och en av de installationer, ytbeklädnader, tillbehör etc som är uppräknade i *Tabell för åldersavdrag* nedan. Vid skada på målning, tapetsering samt annan väggbeklädnad eller golvmattor räknas målningen etc i varje rum som en byggnadsdel.

Marknadsvärdet är det pris som mest sannolikt kan erhållas vid försäljning på den allmänna marknaden.

Värderingsregler

Skadan värderas till vad det kostar att utan dröjsmål återställa den skadade byggnadsdelen med rationella metoder och material.

Åldersavdrag

Åldersavdrag görs på återställandekostnaden (material och arbetskostnad) för varje byggnadsdel enligt tabellen nedan.

För alla skador utom för sådana som ersätts enligt avsnittet F.2.7. *Skada på installationer* begränsas avdraget till högst 80 procent på byggnadsdel som före skadan var funktionsduglig.

Vid ett och samma skadetillfälle är åldersavdraget högst 10 000 kronor. En byggnadsdels ålder beräknas från tidpunkten då den första gången togs i bruk och åldersavdrag görs enligt tabellen nedan:

TABELL FÖR ÅLDERSAVDRAG		
Byggnadsdel	Antal år utan åldersavdrag	Därefter görs ett avdrag i procent per år med
Installationer för värme, vatten, avlopp, ventilation, centralsugning samt maskinell utrustning:		
• Rörssystem, vattenradiatorer och sanitetsgods (till exempel WC-stol, tvättställ och vattenburen golvvärme)	10	5
• Luft/luft värmepumpsanläggning	2	15
• Övriga värmepumpsanläggningar, värmeåtervinningssystem, solfångare, vindkraftverk, takvärme, elslingor i golv och hushållsmaskin inklusive spis	2	10
• Övriga installationer samt annan maskinell utrustning än hushållsmaskin (till exempel värmepanna, varmvattenberedare och elradiatorer)	5	8
Köksinredning	15	5
Elinstallationer (kablar inklusive brytare och uttag)	25	5
Radio-, tv- och parabolantenn	5	8
Markiser och persienner	5	8
Larm	5	8
Målning	5	8
Tapeter och annan väggbeklädnad (inte våtrum)	5	8
Golvbeläggningar (inte våtrum)		
• Textila	5	8
• Plast, linoleum eller laminat	10	5
• Keramiska plattor, sten eller massivt trä	25	5
• Lamellträ och ytbehandling av trägolv	15	5
Våtrumsbeklädnad		
• Golv- och väggmatta (trådsvetsad)	5	5
• Keramiska plattor inklusive tätskikt	5	5
• Övrigt golv- och väggbeklädnadsmaterial samt målning i våtrum	2	10
Takbeläggning		
• Betong eller tegel	20	2
• Plåt	10	3
• Annat material	5	8
Skorsten		
• Stål eller plåt	5	8
• Annat material	20	2

K.9.8. Självrisk

Försäkringen gäller med grundsjälvrisk. Vid läckageskada gäller försäkringen med särskild självrisk på 3 000 kronor. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller i stället denna om den är högre.

L Skadedjur med mera

Här följer en redogörelse för det skydd mot skadeinsekter som finns. Avsnitten *L.1 Sanering mot bostadsohyra* och *L.3 Sent upptäckt dödsfall* ingår alltid i försäkringen. Avsnitten *L.2 Husbock- och hästmyreförsäkring* ingår endast om det särskilt anges i ditt försäkringsbrev.

L.1. SANERING MOT BOSTADSOHYRA

L.1.1. Försäkringen gäller

För sanering inom bostadshuset mot vägglöss, kackerlackor, mjölbagg, brödbagg, plattbagg, pälsångrar, fläskångrar, silverfisk, gråsuggor, tvestjärtar, mal, loppor, myror, getingar och andra bostadsinsekter som kan utgöra sanitär olägenhet samt råttor och möss.

L.1.2. Försäkringen gäller inte för

- kostnader för byggtekniska åtgärder, till exempel upptagning av väggar och golv,
- skada orsakad av insekter, råttor eller möss, till exempel på kläder, textilier och matvaror.

L.1.3. Vi förmedlar kontakt

Om du upptäcker ohyra i bostadshuset ska du kontakta oss. Vid behov förmedlar vi då kontakt med det företag som utför saneringen.

L.1.4. Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

L.2. HUSBOCK- OCH HÄSTMYREFÖRSÄKRING

L.2.1. När försäkringen börjar gälla

Försäkringen börjar gälla sex månader efter avtalets begynnelse-dag, om vi inte vid besiktning dessförinnan funnit att vi inte kan acceptera försäkringen.

Om huset är högst tre år vid nyteckningstillfället och endast nytt virke använts vid uppförandet börjar försäkringen gälla redan vid avtalets början. Om huset är byggt med begagnat virke gäller försäkringen först sedan vi särskilt har godkänt huset.

L.2.2. Försäkringen gäller

Om hus som anges i försäkringsbrevet angrips av husbock eller hästmyror. Du får ersättning för nödvändig sanering och reparation.

Begränsning

Om skada inträffat innan försäkringen börjat gälla, får du ersättning för saneringskostnaden men inte för reparationskostnader.

L.2.3. Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte för reparationskostnad vid angrepp på rötskadat virke.

L.2.4. Besiktning

Vi har rätt att besiktiga hus som är försäkrat. Du måste då se till att vår personal får tillträde för besiktning.

L.2.5. Premiebetalning

Premien för försäkringen ska betalas vid avtalets början. Skulle det visa sig att vi inte kan acceptera försäkringen betalar vi tillbaka premien.

L.2.6. Aktsamhetskrav

Vid uppförande av hus eller vid reparation, om- eller tillbyggnad får du inte använda virke som är eller kan misstänkas vara angripet av husbock eller hästmyror. När du upptäcker angrepp av husbock eller hästmyror måste du genast meddela oss.

Notera: Bestämmelser om hur ersättningen kan sättas ned om aktsamhetskraven inte är uppfyllda finns i avsnittet *M.8. Nedsättning av försäkringsersättning.*

L.2.7. Vid sanering

Du måste underlätta för sanerings- och reparationspersonal genom att flytta löseegendom som kan vara i vägen.

L.2.8. Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

L.3. SENT UPPTÄCKT DÖDSFALL

L.3.1. Försäkringen gäller

För kostnader för nödvändig insekts- och luktsanering samt för eventuella reparationsåtgärder till följd av att person avlider i bostaden och dödsfallet förblir oupptäckt en längre tid.

L.3.2. Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

M Allmänna bestämmelser

För din försäkring gäller nedanstående allmänna bestämmelser.

M.1. TILLÄMPLIG LAG

M.1.1. Svensk lag

För den här försäkringen gäller svensk lag. De viktigaste bestämmelserna för försäkringsavtalet finns i försäkringsavtalslagen.

M.1.2. Vid tvist

Twist om försäkringsavtalet ska handläggas vid svensk domstol med tillämpning av svensk lag.

M.2. FÖRSÄKRINGSAVTALET

M.2.1. Försäkringstid och ansvarstid

Om inte annat avtalats eller framgår av omständigheterna, inträder vårt ansvar enligt försäkringsavtalet dagen efter den dag då du ansökte om försäkringen eller antog ett anbud från oss.

Ansvaret gäller till och med försäkringens sista dag.

Försäkringstiden får inte överstiga ett år, om det inte finns särskilda skäl för en längre försäkringsperiod.

M.2.2. Förnyelse av försäkringen

Din försäkring förnyas automatiskt på de villkor som gällt under den senaste gällande försäkringstiden, om du inte tecknat en motsvarande försäkring hos ett annat försäkringsbolag. Detta gäller inte om annat avtalats eller framgår av omständigheterna.

M.2.3. Uppsägning av försäkringsavtalet till försäkringstidens utgång

Du kan när som helst säga upp försäkringen att upphöra vid försäkringstidens utgång.

Vi får säga upp försäkringen att upphöra vid försäkringstidens utgång. Uppsägningen ska göras skriftligen och skickas till dig senast en månad innan försäkringstiden går ut. Den ska för att få verkan innehålla en förfrågan om du vill ha försäkringen förnyad. Begär du att försäkringen förnyas, gäller uppsägningen bara om det finns särskilda skäl att vägra försäkring med hänsyn till sådana omständigheter som anges i försäkringsavtalslagen.

M.2.4. Uppsägning av försäkringsavtalet i förtid

Du får säga upp försäkringen att upphöra före försäkringstidens utgång om

- vi som försäkringsbolag väsentligen åsidosätter våra skyldigheter enligt försäkringsavtalet eller försäkringsavtalslagen,
- försäkringsbehovet faller bort eller det inträffar någon annan liknande omständighet,
- vi har ändrat försäkringsvillkoren,
- försäkringen har förnyats och du ännu inte har betalat premie för den nya premieperioden,
- det i annat fall föreligger en ny omständighet av väsentlig betydelse för försäkringsförhållandet.

Vi kan också säga upp försäkringen under försäkringstiden, men bara om det finns sådana speciella skäl som anges i försäkringsavtalslagen.

M.2.5. Premien

Den första premien behöver inte betalas tidigare än 14 dagar från den dag då vi skickade ett krav på premien till dig.

M.2.6. Premie för senare premieperiod

Premien för senare premieperiod (månads-, kvartals- eller halvårsbetalning) ska betalas senast på periodens första dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än en månad efter det att vi skickat ut premieavin.

Betalas inte premien i rätt tid föreligger dröjsmål med betalningen.

M.2.7. Förnyelsepremie

Premien för förnyad försäkring ska betalas senast på dess begynnelse dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än en månad efter att vi skickat ut premieavin.

M.2.8. Betalning via autogiro

Utöver vad som anges i försäkringsvillkoren ovan angående premiebetalning gäller bestämmelserna i autogiroavtalet.

Om autogiroet upphör att gälla aviseras premie för obetald del av försäkringstiden. Premie ska betalas enligt reglerna i detta försäkringsvillkor.

M.2.9. Uppsägning på grund av dröjsmål med premien

Betalas inte premien i rätt tid har vi rätt att säga upp försäkringen, om inte dröjsmålet är av ringa betydelse. En uppsägning ska skickas skriftligen. Uppsägningen får verkan fjorton dagar efter den dag då den skickades, om inte premien betalas inom denna frist.

Om du betalar premien efter det att försäkringen upphört på grund av bristande betalning, anses detta som en begäran om ny försäkring på samma villkor från och med dagen efter den dag då premien betalades.

M.3. RÄDDNINGÅTGÄRDER

M.3.1. Hindra eller begränsa

När en skada inträffar eller hotar att omedelbart inträffa måste du försöka hindra eller begränsa skadan. Vi betalar rimlig kostnad som du haft för sådan åtgärd om du inte har rätt till ersättning från annat håll.

M.3.2. Nedsättning

Underlåter du att vidta räddningsåtgärder kan ersättningen för skadan sättas ned med ett särskilt avdrag, se avsnittet *M.8. Nedsättning av försäkringsersättning*.

M.4. VID SKADA

M.4.1. Anmälan, intyg med mera

Du ska anmäla skada till oss så snart som möjligt. Tänk också på att:

- Stöld ska polisanmälas.
- Du måste lämna oss specificerat krav på ersättning samt ge oss de upplysningar och handlingar – till exempel inköpskvitton – som vi behöver för att reglera skadan.
- Du är skyldig att upplysa oss om det finns någon annan försäkring som gäller för samma skada. Du har i sådana fall inte rätt till högre ersättning än som sammanlagt svarar mot skadan.
- Skadade föremål ska behållas så att vi får möjlighet att göra besiktning. Du är skyldig att medverka till besiktning av såväl skadad som oskadad egendom.
- Reparation får ske endast efter vårt godkännande och du ska följa våra anvisningar.

Notera: Angående preskriptionsregler, se avsnittet *M.11.*

Preskription.

M.4.2. Nedsättning

Om du inte fullgör dina skyldigheter enligt ovan kan ersättningen för skadan sättas ned med ett särskilt avdrag, se avsnittet *M.8. Nedsättning av försäkringsersättning*.

M.4.3. Skaderegistrering

Vi äger rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) registrera anmälda skador i anledning av denna försäkring.

M.5. KRIGSSKADOR

M.5.1. Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte för skada som har samband med krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror inom Sverige.

M.6. ATOMSKADOR, SKADOR ORSAKADE AV DAMMBROTT OCH TERRORISMHANDLING

M.6.1. Atomkärnprocess

Försäkringen gäller inte för skada på egendom eller vid skadeståndsskyldighet, om skadan direkt eller indirekt orsakats av atomkärnprocess.

M.6.2. Dammbrott

Försäkringen omfattar inte, utöver vad som sägs i avsnittet *F.2.4. Dammbrott*, skador som direkt eller indirekt orsakats av dammbrott i kraftverksdamm eller regleringsdamm för elkraftproduktion.

M.6.3. Speciella fall då försäkringen gäller

För rättsskydd enligt *H. Rättsskyddsförsäkring* gäller försäkringen dock vid skada som har orsakats av dammbrott i kraftverksdamm eller regleringsdamm för elkraftproduktion.

M.7. FORCE MAJEURE

M.7.1. Försäkringen gäller inte

För förlust som kan uppstå om skadeutredning, reparationsåtgärd eller betalning av ersättning fördröjs på grund av:

- krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror,
- myndighetsåtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

M.8. NEDSÄTTNING AV FÖRSÄKRINGSERSÄTTNING

M.8.1. Inledning

I vissa fall kan din försäkringsersättning sättas ned på grund av att du inte fullföljt dina skyldigheter enligt villkor och lag. Här följer en redogörelse för dessa situationer.

M.8.2. Oriktiga uppgifter med mera

Har du lämnat oss felaktiga uppgifter när du tecknade försäkringen eller låtit bli att ändra felaktiga uppgifter som ligger till grund för försäkringen, kan ersättningen sättas ned med ett sär-

skilt avdrag. Detsamma gäller om du inte uppfyllt kraven i *M.3. Räddningsåtgärder* och *M.4. Vid skada*.

Flyttar du till annat fritidsboende måste du anmäla flyttningen till oss inom 14 dagar. Annars riskerar du avdrag på ersättningen vid skada om premien på den nya adressen är högre.

Hur stor nedsättningen blir beror på omständigheterna, bland annat försummelsens betydelse för skadan. Vanligtvis är avdraget 10 procent av ersättningen, lägst 1 000 kronor.

M.8.3. Åsidosättande av aktsamhetskrav

Har du inte följt de aktsamhetskrav som anges i villkoren kan ersättningen från försäkringen sättas ned. Avdragets storlek beror på omständigheterna i det enskilda fallet, bland annat oaktsamhetens art och betydelse för skadan eller om egendom varit särskilt begärlig eller värdefull.

Avdraget är vanligtvis 25 procent och lägst 1 000 kronor.

Vid uppsåt eller vid allvarlig eller upprepad oaktsamhet kan du bli helt utan ersättning. Vid mindre oaktsamhet blir nedsättningen liten eller ingen alls.

Med ditt handlande jämföras handlande av:

- den som med ditt samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen, och
- din make, sambo och annan familjemedlem, när den försäkrade egendomen utgör bostad eller bohag i en sådan bostad.

Ovanstående tillämpas inte om det finns synnerliga skäl mot detta.

M.8.4. Framkallande av försäkringsfallet

Har du framkallat försäkringsfallet eller förvärrat följderna av ett försäkringsfall genom uppsåt får du ingen ersättning för egen del.

Vid grov vårdslöshet kan ersättningen utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till dina förhållanden och omständigheterna i övrigt.

Med ditt handlande jämföras handlande av

- den som med ditt samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen, och
- din make, sambo och annan familjemedlem, när den försäkrade egendomen utgör bostad eller bohag i en sådan bostad.

Ovanstående tillämpas inte om det finns synnerliga skäl mot detta.

M.8.5. Psykisk störning eller barn

Ingen nedsättning görs om aktsamhetskrav har åsidosatts eller försäkringsfallet har framkallats med uppsåt eller grov vårdslöshet av någon som är:

- i sådant sinnestillstånd som avses i 30 kap 6 § brottsbalken,
- under tolv år.

Däremot kan den som kan anses ha samtyckt till handlandet få sin ersättning nedsatt.

M.8.6. Oriktiga uppgifter vid skaderegleringen

Har du, i samband med skada, lämnat oriktiga eller undanhållit uppgifter som har betydelse för din rätt till ersättning och detta skett uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet, kan ersättningen sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

M.9. OM DET BLIR TVIST OM VÄRDET

Kan vi inte komma överens om värdet av skada på löseegendom eller på tomtmark ska – om vi inte enats om annat förfarande – uttalande begäras av en värderingsman förordnad av svenska handelskammaren. Denne ska tillämpa villkorens värderingsregler.

Din kostnad för sådan värdering är 1 000 kronor plus 10 procent av överskjutande belopp, dock högst hälften av arvodet till värderingsmannen. Skulle värderingsmannen komma till högre belopp än vad vi har erbjudit, står vi för hela värderingskostnaden.

M.10. ÅTERKRAV

I samma utsträckning som vi har betalt ersättning för skada, övertar vi rätten att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

Du får inte träffa överenskommelse med den som är ansvarig för skadan, som innebär att du helt eller delvis avstår från din rätt till ersättning från denne.

M.11. PRESKRIPTION

Du förlorar din rätt till ersättning om du inte väcker talan mot oss inom tre år från det att du fick kännedom om att fordringen kunde göras gällande och i varje fall inom tio år från det att fordringen tidigast hade kunnat göras gällande.

Om du anmält skadan till oss inom den tid som angetts här ovan, har du alltid sex månader på dig att väcka talan mot oss, sedan vi lämnat slutligt besked i ersättningsfrågan.

Notera: För ett förtydligande hur preskriptionsregeln gäller vid rättsskydd, se avsnittet *H.1.5. Preskription*.

M.12. DRÖJSMÅLSRÄNTA

Skulle det, trots att du gjort vad som åligger dig, dröja mer än en månad innan du får ersättning får du ränta på det belopp du är berättigad till. Dröjsmålsräntan beräknas enligt räntelagen. Beror dröjsmålet på att vi väntar på polisutredning eller värdering får du ränta enligt Riksbankens referensränta.

Begränsning

Vi betalar inte ut räntebelopp som understiger 100 kronor.

M.13. DUBBELFÖRSÄKRING

Om försäkrat intresse även omfattas av annan försäkring och det i den andra försäkringen finns förbehåll vid dubbel försäkring gäller samma förbehåll i denna försäkring.

M.14. SÅ HÄR BEHANDLAR VI DINA PERSONUPPGIFTER

De personuppgifter som lämnas till något bolag inom länsförsäkringsgruppen behandlas i enlighet med personuppgiftslagens regler (1998:204).

Personuppgifterna inhämtas normalt direkt från dig som är kund, men kan även hämtas från annat bolag inom länsförsäkringsgruppen eller till exempel från din arbetsgivare. För att hålla våra register aktuella, kompletterar vi personuppgifterna löpande från privata och offentliga register, t.ex. SPAR. Vi kan även spela in eller på annat sätt dokumentera din kommunikation med oss.

Vi tar in uppgifter om dig som kund, men även om försäkrad, medförsäkrad, inbetalare, förmånstagare och panthavare. Det är uppgifter som namn- och adressuppgifter, personnummer och i vissa fall även uppgifter om yrke och medborgarskap, ekonomiska förhållanden och hälsotillstånd.

Personuppgifterna får användas inom länsförsäkringsgruppen för att ge en helhetsbild av ditt engagemang, för att kunna ge en god service, men även för marknadsföring, statistik, marknads- och kundanalyser. Personuppgifterna används också för att vi ska kunna uppfylla rättsliga skyldigheter samt fullgöra avtal och åtgärder som har begärts innan eller efter ett avtal har träffats. Personuppgifterna används för att vi ska kunna uppfylla de krav som ställs på verksamheten.

Personuppgifterna används i första hand inom länsförsäkringsgruppen, men kan lämnas ut till andra företag, föreningar, organisationer som länsförsäkringsgruppen samarbetar med, inom och utom EU- och EES-området, och till myndigheterna om vi är skyldiga att göra det enligt lag. Uppgifter om misskötta krediter kan komma att lämnas ut till UC AB. Uppgifter om ditt sakförsäkringsinnehav kan även lämnas ut till personer som du delar hushåll med. Vi kan arkivera och behandla ansöknings-

handlingar och övriga uppgifter oavsett om din ansökan beviljas eller inte. Dina personuppgifter sparas inte under längre tid än nödvändigt.

En gång om året har du rätt att kostnadsfritt få besked om vilka personuppgifter vi har om dig, efter en skriftlig ansökan. Eventuella felaktiga personuppgifter kan du självklart be att få rättade. Du kan också skriftligen begära att dina personuppgifter inte används för direktmarknadsföring. Din anmälan skickar du då till ditt lokala länsförsäkringsbolag eller till nedanstående bolag.

Personuppgiftsansvarig är, utöver det bolag inom länsförsäkringsgruppen som du lämnar dina personuppgifter till, Länsförsäkringar Bank AB, 516401-9878, Länsförsäkringar Hypotek AB, 556244-1781, Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB, 516401-6627, Länsförsäkringar Fondliv Försäkrings AB, 516401-8219, Länsförsäkringar Fondförvaltning AB, 556364-2783, samt Länsförsäkringar Sak Försäkrings AB, 502010-9681 (med dotterbolag), samtliga med adress 106 50 Stockholm.

M.15. LEVERANTÖRSANSVAR

För skada som omfattas av denna försäkring som leverantör eller annan ansvarar, enligt lag, garanti eller liknande åtagande, får du ersättning bara om du kan visa att den som har ansvaret inte kan fullgöra detta.

M.16. INTECKNINGSHAVARE

För den som har panträtt i fast egendom eller tomträtt gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringsersättning till betalning ur ersättning på grund av försäkringsavtal.

Säkerhetsrätten gäller inte vid skada på lösegendom.

M.17. OM VI INTE KOMMER ÖVERENS

Missförstånd och andra oklarheter kan uppstå vid en skada. Om du inte blir nöjd med vår skadereglering kan du begära att ditt ärende omprövas. Enklast är att kontakta ansvarig person hos oss.

Klagomålsansvarig

Är du missnöjd med något angående din försäkring kan du alltid vända dig till vår klagomålsansvarig som ser till att ditt ärende behandlas och besvaras.

Du kan också vända dig till Allmänna Reklamationsnämnden som har en särskild avdelning för försäkringsfrågor. Reklamationsnämnden är ett statligt organ där skadeärenden som rör privatpersoner kan prövas.

ALLMÄNNA REKLAMATIONSNÄMNDEN
Box 174, 101 23 Stockholm
Tel: 08-508 860 00
www.arn.se

När det gäller rättsskyddsfrågor kan du få ditt ärende prövat i Ombudskostnadsnämnden eller Försäkringsförbundets nämnd för rättsskyddsfrågor.

OMBUDSKOSTNADSNÄMNDEN OCH
FÖRSÄKRINGSFÖRBUNDETS NÄMND FÖR
RÄTTSSKYDDSFÖRFRÅGOR
Box 24067, 104 50 Stockholm
Tel: 08-522 787 20
www.forsakringsnamnder.se

Rådgivning

Det finns många sätt att få en skada prövad. Är du tveksam om hur du ska göra, kontakta oss. Konsumenternas Försäkringsbyrå lämnar också upplysningar i försäkringsfrågor:

KONSUMENTERNAS FÖRSÄKRINGSBYRÅ
Box 24215, 104 51 Stockholm
Tel: 08-22 58 00
www.konsumenternasforsakringsbyra.se

Du kan också vända dig till den kommunala konsumentvägledningen för information och råd om försäkringar .

All ovanstående rådgivning och prövning är kostnadsfri. Om du trots detta inte tycker att du blivit rättvist behandlad kan du vända dig till domstol för att få skadan slutligt prövad. Dina ombuds- eller advokatkostnader kan i sådana fall – med undantag för självriskan – ersättas genom rättsskyddsförsäkringen.

Kyrkogatan 21, Box 24, 374 21 Karlshamn. Tfn 0454-30 23 00
Stortorget 10, Box 121, 371 22 Karlskrona. Tfn 0455-844 00
Drottninggatan 11, Box 169, 372 22 Ronneby. Tfn 0457-63 12 00
Köpmansgatan 6 C, Box 236, 294 25 Sölvesborg. Tfn 0456-64 48 00

www.lansforsakringar.se/blekinge